

Auslöschung - Wymazywanie
T. Dramatyczny i Hrg

Gazeta Wyborcza

2000/2001

dodatek - Gazeta Telewizyjna

Warszawa
10-12-2010
DZ. / Nr 288

4

polecamy

Bolesne rozliczenia Lupy

Wymazywanie ★★★★★

sztuka Thomasa Bernharda,
Polska 2010, reż. Krystian
Lupa, wyk. Piotr Skiba, Maja
Komorowska

niedziela | tvp kultura

cz. 1 17:15, cz. 2 20:40

Wymazywanie.

Postscriptum 22:45

O spektaklach Krystiana Lupy mówi się często: „tego się nie ogląda, tego się doświadcza”. Rozpisane na bohaterów Bułhakowa czy Dostojewskiego wielogodzinne autoanalizy, samooskarżenia i procesy nad własnym „ja” dostarczają w teatrze specyficznej udręki. Czuje się je w mięśniach, oddechu, w nerwach drażnionych zmieniającymi się rytmem. TVP Kultura i Narodowy Instytut Audiowizualny, przygotowując rejestrację „Auslöschung/Wymazywanie” według Thomasa Bernharda (na zdjęciu Krystian Lupa, drugi po lewej, podczas próby przed nagraniem), stanęły przed zadaniem niemożliwym. Około pięciodzinne nagranie przedstawienia, które premierę miało w 2001 roku w warszawskim Teatrze Dramatycznym zaskakująco sprawnie odbija jednak to, czym był oryginał.

Krystian Lupa bada w „Wymazywaniu” jeden

z tematów podstawowych dla większości swoich spektakli. Do czego zdolna jest jednostka? Czy jej egoistyczne pragnienie, by zaistnieć i być zapamiętaną, ma jakieś znaczenie? Czy warto zajmować się osobistymi rozterkami, gdy historia niszczy miliony? Reżyser zdaje się co chwilę zbliżać ku jakiejś odpowiedzi, by zaraz wywrócić i skompromitować cały misterny wywód. Mamy prawo do marzeń. Ale jesteśmy tylko blaznami i grafomanami. Nasze wewnętrzne światy są cenniejsze niż brudna rzeczywistość. Ale budujemy je na samozakłaman

niu i iluzjach. Jesteśmy delikatni, słabi, skrzywdzeni. Ale nie zwalnia

To dramatycznie śmieszna walka jednostki z pamięcią i wstydem

nas to z winy i odpowiedzialności. Co chwilę przewrotka, co chwilę unik, zwód, kontrargument. W tej adaptacji monologu Bernharda jest niezwykle, bolesne napięcie. Intelktualista, filozof i nauczyciel Franz trwa w wyniszczającym wewnętrznym zapętlaniu, nie może wybaczyć sobie, rodzinie ani ojczyźnie. Furia i rozpacz, ironia i poczucie bezsilności. Między tymi uczuciami zawieszono są także fantastyczne role Mai Komorowskiej, Adama Ferencgo, Jadwigi Jankowskiej-Cieślak. ■

JOANNA DERKACZEW